

Justis- og beredskapsministeren

Kommunene
Fylkeskommunene

Deres ref.

Vår ref.
26/1651 - JFI

Dato
16.03.2026

Kommunenes rolle i krise og krig

2026 er Totalforsvarsåret. Vi skal bruke dette året til å informere og skape oppmerksomhet om hva den sikkerhetspolitiske situasjonen og totalforsvaret betyr for innbyggere, næringsliv og for dere i kommunene. Når myndigheter, næringsliv, frivillige og befolkningen trekker i samme retning, blir det sivile samfunnet bedre forberedt på krise og krig, og vi styrker motstandskraften i hele det norske samfunnet. Jeg oppfordrer dere til å lese Nasjonal sikkerhetsstrategi som regjeringen la frem i mai i fjor. Bakteppet for strategien er den alvorlige sikkerhetssituasjonen, og at alvoret i situasjonen krever at vi samler kreftene og bygger på vår sterke tradisjon for å samarbeide.

Kommunene spiller en viktig rolle i Norges totalforsvar, og er allerede tett integrert i beredskapsarbeidet. Dere har et omfattende beredskapsansvar i hele krisespekteret. Jeg opplever at kommunene ønsker å være viktige bidragsyttere inn i totalforsvaret, og det er svært positivt. Samtidig etterspørres informasjon om forventninger til kommunene i krise og krig.

Det viktigste kommunene kan gjøre er å klare å levere tjenester og ivareta sine oppgaver så nært normalen som mulig. Det styrker det sivile samfunnets evne til å opprettholde viktige funksjoner også når vi står i svært krevende situasjoner. Da kan samfunnet prioritere sine felles beredskapsressurser dit det er aller mest behov for dem, og det sivile samfunnets evne til å understøtte militær innsats blir best mulig. Det

er viktig at alle kommuner på eget initiativ arbeider for å gjøre seg best mulig rustet for å tåle krise og krig. Med dette som utgangspunkt har jeg fem oppfordringer til alle norske kommuner:

1) Hold dere oppdatert på trusselbildet

Etterretningstjenesten, Politiets sikkerhetstjeneste og Nasjonal Sikkerhetsmyndighet gir årlig ut ugraderte vurderinger av trusler og risiko. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har laget en rekke scenarioanalyser av mulige hendelser som kan utfordre beredskapen, og Politiet gir årlig ut en vurdering av det norske kriminalitetsbildet. Gjør dere kjent med og benytt disse vurderingene for å danne et bilde av hvilke utfordringer dere kan stå overfor, og vurder sårbarheter i kommunen.

2) Integrer alvorlige kriser og krig i beredskapsarbeidet

Alle kommuner må integrere forberedelser på alvorlige kriser og krig i beredskapsarbeidet. Dette er allerede en del av den kommunale beredskapsplikten. I dagens utfordringsbilde er det ekstra viktig at slike hendelser vektlegges i arbeidet med helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyser, overordnet beredskapsplan, øvelser og krisehåndtering. DSB vil i år utgi en oppdatert veileder for kommunenes ansvar i kriser og krig. Den skal gi dere et bedre grunnlag for beredskapsarbeidet, og for å oppfylle kap. 5 i sivilbeskyttelsesloven og §§4-7 i forskrift om kommunal beredskapsplikt.

Jeg vil også understreke hvor viktig egenberedskap er, både for innbyggerne i kommunen og virksomheter (næringsliv og myndigheter). Også virksomheter må planlegge for egenberedskap og DSB har gitt ut råd. Mer informasjon og detaljerte råd finnes på dsb.no: Råd om egenberedskap for virksomheter

3) Bruk de kommunale beredskapsrådene aktivt

Alle kommuner bør ha eller være tilknyttet et kommunalt beredskapsråd, og jeg merker meg at 80 % av kommunene nå har slikt råd. Beredskapsrådene bør ha representanter fra offentlige virksomheter i kommunene, Forsvaret, næringsliv og frivillige. Rådene kan bidra til bedre oversikt over ressurser og aktører i kommunen, og til at offentlige, private og frivillige aktører er godt kjent med hverandre. Dette kan være til uvurderlig nytte når hendelser inntreffer og ressursene raskt må finne hverandre for best mulig å håndtere hendelsen. De kan også være til god hjelp i det forebyggende beredskapsarbeidet, i beredskapsplanlegging og i arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser.

4) Lytt til statsforvalteren og be om råd og veiledning ved behov

Å forberede seg på kriser og krig kan reise nye problemstillinger for det kommunale beredskapsarbeidet. Jeg oppfordrer dere til å bruke statsforvalteren aktivt hvis dere har behov for råd og veiledning. I kraft av sin rolle som regional samordningsmyndighet, og

som bindeledd mellom kommunene og staten, har statsforvalteren også viktig kunnskap som kan være til hjelp i arbeidet.

5) Delta aktivt i Totalforsvarsåret

Gjennom totalforsvarsåret vil det være flere arrangementer og øvelser der kommunene kan lære og bidra. Jeg oppfordrer dere til å lese den tilgjengelige informasjonen hos DSB: [Totalforsvarsåret 2026](#). Jeg vil særlig trekke frem øvelsen «Norge øver». Dette er en diskusjonsøvelse, hvor alle landets kommuner er hovedmålgruppen. Et viktig mål med øvelsen er å få alle kommuner til å ha et fokus på, og reflektere over hva kommunens rolle og ansvar og utfordringer vil være, om Norge rammes av krig. DSB har mer informasjon om den øvelsen: [Norge øver](#).

Med hilsen

Astri Aas-Hansen

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur